

УДК 347.73(477)

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.5075714>

А.В. СТЕБЛЯНКО,

асистент кафедри фундаментальної юриспруденції та конституційного права Сумського державного університету, доктор філософії зі спеціальності "Право", м. Суми, Україна; e-mail: a.steblianko@yur.sumdu.edu.ua;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5080-0490>

Я.А. ШЕВЦОВ,

студент Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету, м. Суми, Україна; e-mail: mexahik59@gmail.com;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4854-7040>

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ В УКРАЇНІ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ І ЗАГАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ

A.V. STEBLIANKO,

Assistant, Chair of Fundamental Jurisprudence and Constitutional Law, Sumy State University, Ph.D. in Law, Sumy, Ukraine; e-mail: a.steblianko@yur.sumdu.edu.ua;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5080-0490>

YA.A. SHEVTSOV,

Student, Academic and Research Institute of Law, Sumy State University, Sumy, Ukraine; e-mail: mexahik59@gmail.com;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4854-7040>

LEGALIZATION OF VIRTUAL ASSETS IN UKRAINE: LEGAL ASPECT AND GENERAL CONCEPT

АНОТАЦІЇ (ABSTRACTS), КЛЮЧОВІ СЛОВА (KEY WORDS)

Постановка проблеми. У зв'язку із законодавчим врегулюванням віртуальних активів виникає необхідність у визначенні їх правового статусу та виправлення недоліків у їх правовому регулюванні. **Метою** роботи є окреслення загальної концепції легалізації віртуальних активів у правовій площині. Використано такі основні **методи**: системно-структурний, що дозволив розглянути публікації, присвячені віртуальним активам; порівняльний метод був використаний при ознайомленні з досвідом інших держав щодо врегулювання питання віртуальних активів і наданні пропозицій з удосконалення останнього в Україні; метод критичного аналізу уможливив виявити дискусійні моменти при обігу віртуальних активів, а також дозволив сформулювати пропозиції та рекомендації відповідно до поставленої мети. **Результати.** Прийняття закону "Про віртуальні активи" стало важливим кроком на шляху до легалізації криптовалют та врегулювання всіх суміжних процесів. Законодавчо визначений статус віртуальних активів не відповідає першочерговій ідеї криптовалют. Держава має забезпечити не тільки матеріально-правове, а й практично-функціональне регулювання вказаної сфери. Концепція створення вітчизняної державної криптовалюти остаточно закріпить стабільну політику України у цій сфері. **Висновки.** Нинішній підхід до легалізації є досить обмеженим і не охоплює значну частину важливих суспільних відносин в сфері криптовалют, тому існує необхідність в оновленні деякої частини вже існуючого законодавства. Успішність легалізації криптовалют в Україні знаходиться у площині інтересів держави, а також великої кількості окремо взятих фізичних і юридичних осіб.

Ключові слова: віртуальні активи; криптовалюта; майнінг; оподаткування криптовалюти; цифрові активи

***

Problem statement. Despite the many years of actual existence of virtual assets, the legislative settlement of the latter has taken place recently. Therefore, there is an objective need to determine their legal status and shortcomings in their legal regulation, due to the legalization of these assets. The **purpose** of the work is to outline the general concept of legalization of virtual assets in the legal field. The following **methods** are used: system-structural allowed to consider publications on virtual assets; the comparative method was used in acquainting with the experience of other countries in settling the issue of virtual assets and providing proposals for improving the latter in Ukraine; the method of critical analysis made it possible to identify controversial points in the circulation of virtual assets, and also allowed to formulate proposals and recommenda-

tions in accordance with the goal. **Results.** The adoption of the law "On virtual assets" was an important step towards the legalization of cryptocurrency and the settlement of all related processes. The statutory status of virtual assets does not correspond to the primary idea of cryptocurrencies. Ownership of virtual assets is a classic and includes possession, use and disposal. The latter is somewhat restricted by law due to the rules for the use of virtual assets. The state must provide not only material and legal, but also practical and functional regulation of this area. A general analysis of case law shows that due to the lack of a regulatory framework in such cases, courts make different decisions, and in some cases, they are generally "limited" by law and cannot make full decisions. It is necessary to take into account the American experience, because in Ukraine the issue of regulating the cryptocurrency exchange rate remains open, as well as the issue of taxation of virtual assets. There is a need to involve authorized state bodies in this area and to protect the monetary policy of the state. The concept of creating a domestic state cryptocurrency will finally consolidate Ukraine's stable policy in this area. **Conclusions.** The current approach to legalization is rather limited and does not cover a significant part of important public relations in the field of cryptocurrencies, so there is a need to update some of the existing legislation. The success of legalization of cryptocurrencies in Ukraine is in the interests of the state, as well as a large number of individuals and legal entities.

Key words: virtual assets; cryptocurrency; mining; cryptocurrency taxation; digital assets

Постановка проблеми

Сьогодні для українського законодавства актуальним є питання легалізації віртуальних активів, більше відомих як "криптовалюта", а також якісне врегулювання суспільних відносин, пов'язаних з електронними валютами і роботою з ними.

Станом на 2021 рік в Україні не існувало жодного закону чи іншого нормативно-правового акту, який би регулював питання віртуальних активів. При цьому, правовідносини з приводу генерування та торгівлі цифровими валютами набули популярності як в усьому світі, так і в Україні ще з 2010 року. За статистикою Україна входить в десятку країн світу за кількістю користувачів як Bitcoin, так і інших криптовалют [1]. Попри відсутність прямого нормативного регулювання питання, правова свобода дозволила українським користувачам створити внутрішній ринок криптовалют в Україні з виходом на міжнародний рівень. Крім того, склалась і певна база судової практики, що підтверджує необхідність захисту інтересів держави і суспільства в галузі цифрових активів.

Щодо наукового дискурсу проблеми, то, наприклад, Л. Свартз (Swartz, 2018) надає поняття криптовалюти, під якою розуміє двосторонню версію електронного гаманця, що дозволяє здійснювати електронні платежі прямо від однієї особи до іншої без залучення фінансових установ до їх обробки [2]. М. Демертзис та Дж. Вулф (Demertzis and Wolff, 2018) зазначають, що низка загроз набувають ще більших масштабів через неоднозначну політику на світовому рівні – відсутність універсальних стандартів обігу криптовалюти, які були би основою для політики інших держав у цій сфері. Сюди ж науковців відносять і відсутність єдиної наглядової інституції

за обігом криптовалюти хоча б на рівні Європейського Союзу. Крім того, ними підтримується думка щодо необхідності урегулювання технологій, що уможливають майнінг та зберігання криптовалюти в мережі Інтернет, у зв'язку з чим має бути врегульовано і використання технології блокчейн [3].

В. Галанов із співавторами (Galanov et al., 2018) обґрунтовують необхідність функціонування ринку криптовалюти під контролем з боку держави [4]. Інші публікації присвячені питанню оподаткування криптовалют. Так, А. Рам (Ram, 2018) вважає, що з точки зору оподаткування, криптовалюта суттєво відрізняється від оподаткування звичайної валюти, тому операції з криптовалютою мають розглядатися як обмінні операції, і саме це має бути основою здійснення податкового контролю за криптовалютою у державі [5].

Відповідно, виникає необхідність у визначенні правового статусу віртуальних активів і недоліків у їх правовому регулюванні, що обумовлено існуючими тенденціями до легалізації криптовалюти. Тому метою статті є окреслення загальної концепції легалізації віртуальних активів у правовій площині. Її новизна полягає в новому погляді на віртуальні активи у частині їх легалізації. Водночас основними завданнями статті є аналіз правового регулювання віртуальних активів, визначення правового статусу останніх, визначення недоліків у врегулюванні вказаних активів і надання пропозицій щодо його удосконалення.

Правове регулювання віртуальних активів

Першим і дійсно важливим кроком до реалізації цифрових активів стало прийняття 08.09.2021 року Закону України "Про віртуальні активи", який незабаром набирає юридичної

сили і спрямований на легалізацію ринку криптовалют в Україні, та регулювання всіх суміжних процесів. Враховуючи фактичну відсутність іншої нормативної бази, новий закон дійсно врегулював багато важливих питань, однак далеко не повністю вирішив проблему легалізації [6]. Як планується, новий закон нарешті визначить юридичний статус та дефініцію віртуальних активів. Закон передбачає комплексне врегулювання правовідносин, що виникають у зв'язку з обігом віртуальних активів в Україні, через визначення учасників таких відносин, встановлення їх правового статусу – прав і обов'язків, а також формування державної політики в сфері обігу віртуальних активів [7].

Відповідно до нового закону, "віртуальний актив" визначається як нематеріальне благо, що є об'єктом цивільних прав, має вартість та виражається сукупністю даних в електронній формі. З технічної точки зору, все досить правильно, так як фактично, віртуальні активи, це комп'ютерний код в програмній оболонці, який представлений власною мережею. Однак, з юридичної точки зору, таке поняття не до кінця розкриває суть даної категорії, оскільки не прописано, як саме співвідноситься об'єм (кількість) нематеріального блага та його вартість, що також пов'язано з особливостями ринку криптовалют [6].

Також у законі передбачено, що віртуальний актив може посвідчувати майнові права, зокрема права вимоги на інші об'єкти цивільних прав. Така технічна можливість дійсно можлива і дуже часто реалізується на практиці, звідси ж висока популярність у світі технології "блокчейн", однак, у правовому полі виникає багато прогалин, пов'язаних із цим. Зокрема, як віртуальні активи співвідносяться з електронними документами, яким чином це впливає на їх вартість, який строк дії віртуальних активів в Україні тощо. Тут же закон пропонує примітивну класифікацію та поділ віртуальних активів на незабезпечні та забезпечні [8]. Закон також ввів правову новелу до цивільного законодавства внесенням зміни до низки законодавчих актів, зокрема, III розділ Цивільного кодексу доповнено главою 151 "Віртуальні активи" [6].

Варто відмітити, що попередні спроби надати певного юридичного статусу віртуальним активам, зокрема криптовалютам, були повністю невдалими. Приміром, у 2014 році Національний банк України видав лист щодо правомірності використання в Україні "віртуальної валюти/криптовалюти" Bitcoin, де запропонував

розглядати його як грошовий сурогат, без забезпечення реальною вартістю, з умовою неможливості використання грошових сурогатів як засобу платежу, оскільки це не відповідає нормам українського законодавства. Враховуючи правову природу категорії "грошового сурогату", така пропозиція була незрозумілою і фактично неможливою до реалізації. Міністерство фінансів, у свою чергу, висунуло позицію про те, що наразі не можна визнати Bitcoin цінністю, адже через його складну правову природу він не може бути: грошовими коштами; валютою і платіжним засобом іншої країни; валютною цінністю; електронними грошима; цінними паперами; грошовим сурогатом. При цьому, Bitcoin, разом із іншими популярними криптовалютами активно використовується в Україні з постійним виходом на міжнародний ринок і як платіжний засіб, і як "реальні електронні чи альтернативні гроші". При цьому, було підготовлено декілька законопроектів, один з яких і був прийнятий. Враховуючи попередні спроби врегулювання, а також явну неготовність українського законодавства до врегулювання такого складного питання, впровадження нової правової категорії "віртуальних активів" є досить логічним і прийнятним кроком держави, хоча сам підхід до реалізації такої новели викликає питання [1; 9].

Правовий статус віртуальних активів

Говорячи про статус віртуальних активів, необхідно зазначити, що за новим законом вони не є засобом платежу на території України та не можуть бути предметом обміну на майно (товари), роботи (послуги). Тобто, попри вартісний характер, електронні активи не можна буде використовувати як платіжний засіб, що суттєво звужує можливості їх застосування [7].

Варто зауважити також, що таке рішення не відповідає першочерговій ідеї криптовалют, а також іде в розріз зі світовою практикою провідних у сфері високих технологій країн, приміром як Сполучені Штати Америки та Японія, де віртуальні активи, залежно від категорії, можуть застосовуватись як платіжний засіб, а в деяких випадках прирівнюються до грошей і залучаються до грошово-валютного обігу. Означене рішення, як вказує Н. Зозуля, крім того, є нелогічним у зв'язку з тим, що новим законом передбачено регулювання міжнародної співпраці у сфері електронних активів, однак, як можна забезпечити їх регулювання на зовнішньому ринку, якщо внутрішній ринок буде працювати зо-

всім по іншому, залишається незрозумілим [9].

Право власності щодо віртуальних активів

Найважливішою категорією, поряд із правовим статусом віртуальних активів, є питання права власності на них. Таке право набувається за фактом його створення (видобування у випадку криптовалют), вчинення та виконання правочину пов'язаного з ним правочину, на підставі норми закону або рішення суду. Дане право засвідчується володінням ключа такого віртуального активу, з урахуванням винятків, коли володіння ключем не засвідчує власність особи: за умови утримання (зберігання) чужого ключа; за відповідного рішення суду; коли ключ набуто неправомірно [6].

Щодо загального права власності на віртуальні активи, то воно класичне і включає володіння, використання і розпорядження. Останнє дещо обмежено законом через правила використання віртуальних активів. При цьому, будь-які форми реалізації права власності на віртуальні активи фіксуються у системі забезпечення обороту віртуальних активів. Відповідно, як зазначає Н. Гришанова, закон також передбачає впровадження системи забезпечення існування і оборотоздатності віртуальних активів [8].

Система державних органів, відповідальних за реалізацію законодавства про віртуальні активи

Якщо брати до уваги юридичні та практичні аспекти легалізації віртуальних активів, а також необхідність реальної організації та забезпечення функціонування підконтрольного державі ринку криптовалют, то можна зробити висновок, що це дуже складні процеси, які в рамках нової для держави політики потребують якісного менеджменту. Відповідно, закон передбачив систему державних органів, які будуть реалізовувати реформу.

Як зазначають О. Олехова та О. Вишневський, Міністерство та Комітет з питань цифрової трансформації України визначені новим законом головними регуляторами ринку [7]. Міністерство з питань цифрової трансформації України (далі – Мінцифри), відповідно до Закону України "Про віртуальні активи", є центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері обороту віртуальних активів [6].

Національний банк України та Національна комісія з цінних паперів та фондових ринків також регулюють деякі питання щодо віртуальних активів, віднесені до їх компетенції законом [7].

Крім того, нормативним актом передбачені й інші державні органи в межах своїх повноважень та в порядку, визначеному Конституцією та законами України, та відповідальність постачальників послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів [6].

Перелічені органи на етапі впровадження та реалізації нового законодавства мають щонайменше пів року для підготовки необхідної нормативно-правової основи (ряду підзаконних актів), а також створення матеріальної бази і забезпечення організації і функціонування всіх процесів згідно з новим законодавством [10].

Враховуючи означене та наявні прогалини в новому законі, зокрема щодо детальності регламентації великої кількості технічних деталей та відсутності необхідних матеріальних і процесуальних норм, вирішити це повинні визначені органи і, в першу чергу, Мінцифри [10; 11].

Судова практика у сфері обігу віртуальних активів

Попри відсутність нормативного регулювання довгий час в Україні наразі склалася досить змістовна судова практика у сфері обігу віртуальних активів. Зокрема, Н. Зозуля відмічає наступні справи та юридичні прецеденти.

Справа № 750/727/15-к від 30.01.2015 року, де в ухвалі про тимчасовий доступ до речей Деснянський районний суд м. Чернігова визначив, що випуск та обіг криптовалюти біткоїн на території України заборонений. Справа № 753/599/16 від 12.10.2016 року, в якій Апеляційний суд м. Києва у цивільній справі визначив, що Bitcoin не є річчю відповідно до ст.179 Цивільного кодексу України та не має ознак матеріального світу, а також, що він не є продукцією. На основі цього, суд не задовольнив позовні вимоги про зобов'язання передати товар у вигляді цифрової продукції Bitcoin [9].

Справа № 820/5120/16ю від 13.10.2016 року щодо скасування податкової консультації, де Харківський окружний адміністративний суд встановив, що операції з обміну звичайних валют на Bitcoin вільні від податку на додану вартість, зокрема, посилаючись на рішення Суду справедливості ЄС "Хедквіст проти Швеції" від 22.10.2015 року. Справа № 759/11642/17 від 03.08.2017 року, де Святошинський районний суд м. Києва постановив ухвалу про тимчасовий доступ до речей, в якому, зокрема, зробив висновок, що особи переслідували особисту корисливу зацікавленість з метою виготовлення та

емісії грошових сурогатів криптовалюти Bitcoin, випуск та обіг якої на території України заборонений [9].

Заслугує на увагу практика кримінального судочинства, пов'язана з криптовалютами. Загалом у 2017–2018 роках правоохоронні органи провели велику кількість обшуків та вилучили багато комп'ютерної техніки у осіб, які пов'язані з обігом криптовалюти, зокрема її видобуванням, з подальшою її конвертацією в електронні гроші. Важливо, що як в цивільних, так і в кримінальних справах у судах "майнінг" (видобуток) криптовалют, а також операції з ними, не є предметом судового розгляду, однак відносяться до значущих для справ обставин. Зокрема, криптовалюти та їх обіг пов'язані зі вчиненням злочинів із наркотичними засобами, незаконним обігом зброї, крадіжками, вимаганням, шахрайством тощо. Особливо складними для правоохоронної системи стали злочини з легалізацією нелегального прибутку через майнінг, що через відсутність нормативної бази не дозволило притягнути до відповідальності винних осіб. В інших випадках, криптовалюти чи операції з ними використовуються як товар чи засіб платежу, за аналогією з банківськими картками чи електронними грошима [1].

Загальний аналіз судової практики свідчить, що через відсутність нормативної основи в подібних справах суди приймають різні рішення, а в деяких випадках вони взагалі "обмежені" законом і не можуть повноцінно приймати рішення.

Недоліки законодавства про віртуальні активи

Якщо аналізувати нове законодавство загалом, зокрема в контексті технічної сторони питання, то можна визначити кілька головних проблем. Основною з них є питання "ринку цифрових активів". Новий закон передбачає його створення в Україні, а також міжнародну співпрацю, однак такий ринок вже давно існує, і сфера його суспільних відносин значно ширша, ніж передбачає нова правова регламентація. Звідси слідує і всі наступні проблеми.

Перш за все, залишається невирішеним питання юридичного статусу цифрових активів. Прийнята регламентація повністю відхиляється від першочергової задумки та ідеї криптовалюти, а саме використання її як товару та платіжного засобу, при цьому, таке її застосування наразі є дуже поширеним і популярним як у легальному, так і незаконному обігу. Звідси, як зазначає І. Лясківський, новий закон не регулює

й половини охопленого питання, зокрема щодо видобутку та використання криптовалют, а без повної та якісної їх легалізації як платіжного засобу й економічної одиниці про побудову і функціонування державної політики цифрових активів можна тільки мріяти [12].

Інша важлива проблема пов'язана з існуванням "чорного обігу віртуальних активів", про наявність якого свідчать численні фактори, зокрема відомості з джерел масової інформації, дані правоохоронних органів, судової практика тощо. Крім того, криптовалюта є засобом та інструментом, а інколи й предметом вчинення правопорушень. Приміром, її технічні особливості забезпечують дуже швидкий та захищений обіг по всьому світу, що сприяє появі різних незаконних фінансових схем тощо. Вирішення даної проблеми потребує не лише правової регламентації, а й впливу держави, зокрема, в галузі попередження та протидії незаконним діям з криптовалютами [1].

Поряд із цим, невирішеним є питання відповідальності в суспільних відносинах, пов'язаних із цифровими активами. Зокрема, необхідно врегулювати кримінальну, адміністративну і цивільну відповідальність.

Таким чином, виникає об'єктивна необхідність визначення ролі держави в політиці цифрових (віртуальних) активів не лише як способів посвідчення права, а й криптовалют. Держава має стати провідним суб'єктом таких правовідносин і забезпечити не тільки матеріально-правове, а й практично-функціональне регулювання вказаної сфери. Це відповідає інтересам як держави та її зарубіжних партнерів, так і багатьох фізичних і юридичних осіб в Україні.

Досвід інших держав щодо врегулювання питання віртуальних активів і пропозиції з удосконалення останнього в Україні

З аналізу політики та досвіду провідних держав світу щодо криптовалют можна помітити подібні концепції їх регулювання. Так, у Сполучених Штатах Америки, Японії, Ізраїлі, Швейцарії криптовалюти є платіжним засобом, за статусом подібним до грошей і залученим до вільного грошового обігу. У цих державах законодавство якісно врегулює правовий статус криптовалют та суб'єктів, які їх використовують, а також обіг цифрових активів.

Відмінною є лише політика оподаткування, зокрема, щодо того, які дії обкладаються податками та зборами, і, відповідно, за якими ставка-

ми, що обумовлено особливостями політики кожної окремої держави. Як видно, податкова політика має місце у всіх випадках і є дуже важливим аспектом легалізації криптовалют. Крім того, варто відмітити американський досвід із захисту "курсу" криптовалют. Так, особливості цифрових активів та ринку їх обігу на практиці призвели до того, що їх курс (вартість) залежить від значної кількості факторів, у тому числі політичних і економічних чинників, через що виникла необхідність підтримання відносної вартісної стабільності в інтересах усіх учасників ринку. Таку функцію, як зазначає Н. Зозуля, в Сполучених Штатах Америки виконує Комісія з цінних паперів, яка шляхом адміністративно-управлінських засобів регулює це питання, забезпечує функціональну стабільність курсу криптовалют і навіть виконує правоохоронні функції [9].

Тому, вважаємо за необхідне взяти до уваги американський досвід, оскільки в Україні регулювання курсу криптовалют, як і оподаткування віртуальних активів, залишається відкритим. Очевидно, що зазначені заходи є необхідними як для нормального функціонування ринку, так і для посилення державного захисту і впливу на ринку криптовалют. Крім того, є необхідність задіяти уповноважені державні органи і для захисту монетарної політики України, попередивши надмірні відтоки державних фінансів, а також грошей та інших матеріальних цінностей за межі держави за використання цифрових активів.

До врегулювання статуту криптовалют в Україні важливо також віднести питання їх класифікації для попередження неправомірних дій на ринку криптовалют. Приміром, сьогодні поширеним є явище "інтернет-скаму", під яким розуміється шахрайство в кіберпросторі. Криптовалюти за своєю природою ідеально підходять для використання в різних шахрайських схемах, приміром створення "фейкових" (нереальних,

нефункціональних) криптовалют і їх подальшої реалізації на ринку тощо. Це також потребує державного контролю шляхом створення державного реєстру всіх віртуальних активів із використанням суміжної технології "блокчейн", яка наразі активно впроваджується в різних галузях держави. Це, як зазначає І. Лясківський, є приводом для створення системи класифікації цифрових активів за різними критеріями [12].

Щодо перспектив легалізації криптовалют в Україні, то перспективною є концепція створення вітчизняної державної криптовалюти. Це остаточно закріпить стабільну політику держави, а у поєднанні з виваженою податковою політикою, українська криптовалюта може забезпечити Україні якісне економічне зростання.

Висновки

1. Легалізація віртуальних активів є необхідною для української правової системи. Нинішній обмежений підхід до легалізації не охоплює значну частину важливих суспільних відносин у сфері криптовалют. Легалізація повинна вийти за межі виключно встановлення правових статусів учасників правовідносин і орієнтуватися на існуючу юридичну практику України та зарубіжжя.

2. Для успішності новелізації нашої правової системи щодо криптовалюти необхідно оновити існуюче законодавство. Легалізація криптовалют в Україні становить інтерес держави та фізичних і юридичних осіб.

Конфлікт інтересів

Автори статті повідомляють про відсутність будь-якого конфлікту інтересів.

Вираз вдячності

Дослідження не отримало фінансової підтримки з боку юридичних чи фізичних осіб.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Як регулюється криптовалюта в Україні? 05.09.2018. <https://opendatabot.ua/analytics/235-bitcoins-20-000-000> (дата звернення: 21.09.2021).
2. Swartz L. What was Bitcoin, what will it be? The techno-economic imaginaries of a new money technology. *Journal of Cultural Studies*. 2018. Vol 32. Issue 4. PP. 623–650. <https://doi.org/10.1080/09502386.2017.1416420>
3. Demertzis M., Wolff G. B. The economic potential and risks of crypto assets: is a regulatory framework needed? *Policy Contribution*. 2018. Issue 14. P. 1–14.
4. Galanov V. A., Perepelitsa D. G., Galanova A. V., Chelukhina N. F., Asyeva E. A. The concept and models of the cryptocurrency market. *International Journal of Engineering and Technology*. 2018. Special Issue 14. P. 311–315. <https://www.sciencepubco.com/index.php/ijet/article/view/16911>
5. Ram, A. J. (2018). Taxation of the Bitcoin: initial insights through a correspondence analysis. *Meditari Accountancy Research*, 26(2), 214–240.

6. Прийнято Закон "Про віртуальні активи". 08.09.2021.
<https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/213503.html> (дата звернення: 21.09.2021).
7. Олехова О., Вишневіський О. Закон "Про віртуальні активи".
<https://home.kpmg.ua/uk/home/media/press-releases/2021/09/zakon-pro-virtualni-aktyvy.html> (дата звернення: 21.09.2021).
8. Гришанова Н. Закон про віртуальні активи прийнято: основні положення. *Ліга Закон*. 08.09.2021.
https://jurliga.ligazakon.net/news/206103_zakon-pro-vrtualn-aktivi-priynyato-osnovn-polozhennya (дата звернення: 21.09.2021).
9. Зозуля Н. Криптовалюта в Україні та світі: регулювання, правовий статус та оподаткування. *Українське право*. 26.11.2018. [https://ukrainepravo.com/scientific-thought/legal_analyst/kryptovalyuta-v-ukrayini-ta-sviti-regulyuvannya-pravovyy-status-ta-opodatkuvannya-/](https://ukrainepravo.com/scientific-thought/legal_analyst/kryptovalyuta-v-ukrayini-ta-sviti-regulyuvannya-pravovyy-status-ta-opodatkuvannya/) (дата звернення: 21.09.2021).
10. Закон про віртуальні активи набуде чинності мінімум за пів року – НБУ. *Укрінформ*. 21.09.2021.
<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3319388-zakon-pro-virtualni-aktivi-nabude-cinnosti-minimum-za-piv-roku-nbu.html> (дата звернення: 21.09.2021).
11. Рада ухвалила закон про легалізацію криптовалюти. *Укрінформ*. 08.09.2021.
<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3312023-rada-uhvalila-zakon-pro-legalizaciu-kriptovaluti.html> (дата звернення: 21.09.2021).
12. Лясківський І. Новий закон про віртуальні активи – нові можливості для бізнесу. *AIN*. 13.09.2021.
<https://ain.ua/ru/2021/09/13/novij-zakon-pro-virtualni-aktivi-novi-mozhливosti-dlya-biznesu-kolonka-yurista/> (дата звернення: 21.09.2021).

REFERENCES

1. Yak rehuliuetsia kryptovaliuta v Ukraini? [How is cryptocurrency regulated in Ukraine?]. (2018).
<https://opendatabot.ua/analytics/235-bitcoins-20-000-000> (in Ukr.).
2. Swartz, L. (2018). What was Bitcoin, what will it be? The techno-economic imaginaries of a new money technology. *Journal of Cultural Studies*, 32(4), 623–650.
<https://doi.org/10.1080/09502386.2017.1416420>
3. Demertzis, M., & Wolff, G. B. (2018). The economic potential and risks of crypto assets: is a regulatory framework needed? *Policy Contribution*, (14), 1–14.
4. Galanov V. A., Perepelitsa D. G., Galanova A. V., Chelukhina N. F., Asyeva E. A. The concept and models of the cryptocurrency market. *International Journal of Engineering and Technology (UAE)*. 2018. Special Issue 14. P. 311–315. <https://www.sciencepubco.com/index.php/ijet/article/view/16911>
5. Ram, A. J. (2018). Taxation of the Bitcoin: initial insights through a correspondence analysis. *Meditari Accountancy Research*, 26(2), 214–240.
6. *Pryiniato Zakon "Pro virtualni aktyvy"* [The Law "On Virtual Assets" was adopted]. (2021).
<https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/213503.html> (in Ukr.).
7. Olekhova, O., & Vyshnevskiy, O. (2021). *Zakon "Pro virtualni aktyvy"* [Law "On Virtual Assets"].
<https://home.kpmg.ua/uk/home/media/press-releases/2021/09/zakon-pro-virtualni-aktyvy.html> (in Ukr.).
8. Hryshanova, N. (2021). *Zakon pro virtualni aktyvy pryiniato: osnovni polozhennia* [The law on virtual assets is accepted: basic provisions]. https://jurliga.ligazakon.net/news/206103_zakon-pro-vrtualn-aktivi-priynyato-osnovn-polozhennya (in Ukr.).
9. Zozulia, N. (2018). *Kryptovaliuta v Ukraini ta sviti: rehuliuвання, pravovyi status ta opodatkuvannya* [Cryptocurrency in Ukraine and the world: regulation, legal status and taxation]. *Ukrainske pravo*.
[https://ukrainepravo.com/scientific-thought/legal_analyst/kryptovalyuta-v-ukrayini-ta-sviti-regulyuvannya-pravovyy-status-ta-opodatkuvannya-/](https://ukrainepravo.com/scientific-thought/legal_analyst/kryptovalyuta-v-ukrayini-ta-sviti-regulyuvannya-pravovyy-status-ta-opodatkuvannya/) (in Ukr.).
10. *Zakon pro virtualni aktyvy nabude chynnosti minimum za piv roku NBU* [The law on virtual assets will come into force in at least six months]. (2021). <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3319388-zakon-pro-virtualni-aktivi-nabude-cinnosti-minimum-za-piv-roku-nbu.html> (in Ukr.).
11. *Rada ukhvalyla zakon pro lehalizatsiiu kryptovaliuty* [The Council passed a law on the legalization of cryptocurrency]. (2021). <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3312023-rada-uhvalila-zakon-pro-legalizaciu-kriptovaluti.html> (in Ukr.).
12. Liaskivskiy, I. (2021). *Novyi zakon pro virtualni aktyvy – novi mozhlyvosti dlia biznesu* [New law on virtual assets - new business opportunities]. <https://ain.ua/ru/2021/09/13/novij-zakon-pro-virtualni-aktivi-novi-mozhливosti-dlya-biznesu-kolonka-yurista/> (in Ukr.).

Published in:
Форум права: 69 pp. 29–36 (4).

Related identifiers:

10.5281/zenodo.5075714

http://forumprava.pp.ua/files/029-036-2021-4-FP-Steblianko,Shevtsov_5.pdf

http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2021_4_5.pdf

License (for files):

[Creative Commons Attribution 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Received: 22.09.2021

Accepted: 18.10.2021

Published: 25.10.2021

Available online: 25.10.2021

Cite as:

Стебляно, А. В., Шевцов, Я. А. (2021). Легалізація віртуальних активів в Україні: правовий аспект і загальна концепція. *Форум Права*, 69(4), 29–36. <http://doi.org/10.5281/zenodo.5075714>

Steblianko, A. V., & Shevtsov, Ya. A. (2021). Legalizatsiya virtualnykh aktyviv v Ukraini: pravovyy aspekt i zahalna kontseptsiya [Legalization of Virtual Assets in Ukraine: Legal Aspect and General Concept]. *Forum Prava*, 69(4), 29–36. <http://doi.org/10.5281/zenodo.5075714>